

خلاصه مقالات

چهاردهمین کنگره گیاهپزشکی ایران

جلد اول

آفات

۱۴ تا ۱۷ شهریور ۱۳۷۹

دانشگاه صنعتی اصفهان

مطالعه ترجیح میزبانی سرخرطومی حنایی خرما، *Rhynchophorus ferrugineus* Oliv.، روی ارقام مهم خرمای بلوچستان ایران

حسین فرازمند^۱، غلامرضا رسولیان^۲، هوشنگ بیات اسدی^۳ و خلیل طالبی جهرمی^۲

۱- ایستگاه تحقیقات کشاورزی سراوان

۲- دانشکده کشاورزی دانشگاه تهران، کرج

۳- مؤسسه تحقیقات آفات و بیماریهای گیاهی، تهران

سوسک سرخرطومی حنایی خرما، *Rhynchophorus ferrugineus* Oliv. (Curculionidae) از مهمترین آفات نخيلات بوده و در حال حاضر یکی از آفات قرنطینه ای مهم ایران در شهرستان سراوان (استان سیستان و بلوچستان) بشمار می رود.

در طی سالهای ۷۷-۱۳۷۶، بررسی های متعددی در زمینه ترجیح میزبانی سرخرطومی حنایی خرما بر روی ۵ رقم خرما شامل مضافتی، ربی، هلیله، زردان، پیمازو و گیاه نخل وحشی با نام علمی *Nannorrhops ritchiana* (Griff) Aitch. در سراوان انجام شد.

بر اساس اطلاعات حاصله از نقشه برداری نخلستانهای آلوده منطقه، بیشترین میزان آلودگی در بین درختان خرما مربوط به ارقام مضافتی و هلیله بود. همچنین حساس ترین گروه سنی درختان خرما به آفت، درختان ۲۰-۵ ساله بوده و علاوه بر این میزان آلودگی با تراکم درختان خرما بطور معنی داری ارتباط مستقیم داشت.

میزان جلب کنندگی مواد شیمیایی فرار گیاه نخل وحشی بصورت معنی داری کمتر از ارقام مختلف خرما بود، اما این مقدار در پیمازو و مضافتی بیشتر از سایر ارقام بوده است. حداکثر و حداقل طول دوره زندگی آفت در شرایط صحرائی به ترتیب در زردان (۱۰۸ روز) و مضافتی (۸۱/۵ روز) بود و در گیاه نخل وحشی هیچ حشره کاملی ظاهر نگردید.

با توجه به نتایج بدست آمده، درختان رقم مضافتی به عنوان مطلوب ترین میزبان سرخرطومی حنایی خرما معرفی شده و سایر ارقام به ترتیب کاهش میزان ترجیح میزبانی شامل پیمازو، هلیله، ربی، زردان و گیاه نخل وحشی می باشند.